

K.2.1. A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázata

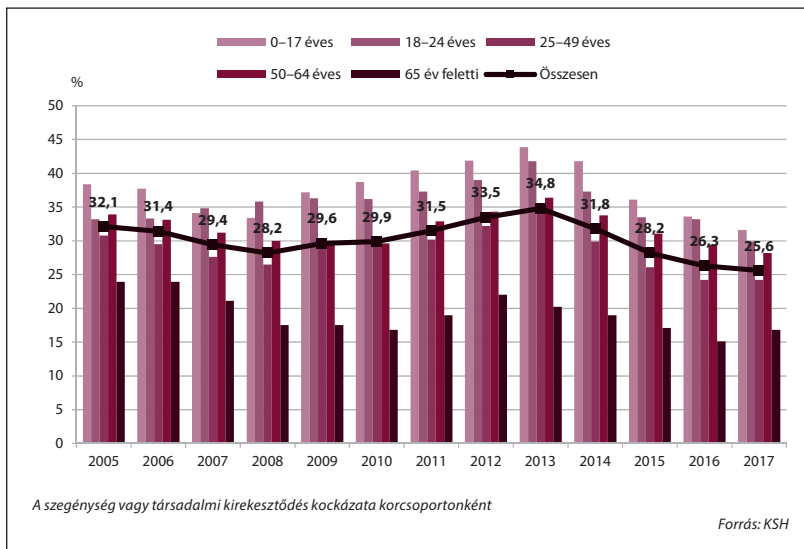
A 21. századi jóléti államokkal szembeni természetes követelmény, hogy biztosítsák polgáraik számára az életszínvonal, a szociális biztonság valamilyen elfogadott minimumát, és nyújtsanak védelmet a szegénység, a leszakadás ellen. A szegénység jelensége tágabb értelmezésben nemcsak a hátrányos jövedelmi helyzetre terjed ki, hanem magába foglalja bizonyos javakhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés anyagi okokból való korlátozottságát és a munkaerőpiacról való kiszorulást is. E három dimenzió együttes mérésére az Európai Unió nemzetközileg elfogadott és használt módszertana szerint az AROPE-mutató szolgál, amelyet magyarul a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek arányaként írunk le.

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés indikátora 3 dimenziót ölel fel. Egyrészt a relatív jövedelmi szegénységben élők arányát és számát. Másodrészt bizonyos, általánosan használt fogyasztási javakat és szolgáltatásokat anyagi okokból nem élvező népesség arányát és számát. Harmadrészt pedig a munkaerőpiacról kiszoruló vagy igen kis mértékben jelen lévő arányát és számát. Szegénynek vagy a társadalmi kirekesztődés által veszélyeztetettnek tekintjük azokat, akik e három dimenzió legalább egyikében érintettek.

Magyarországon 2017-ben folytatódott a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők számának és arányának csökkenése. 2017-ben 2 millió 465 ezer embert érintett a szegénység legalább egy dimenziója, amely 76 ezer fővel kevesebb, mint 2016-ban. Ez a teljes lakosság 25,6%-át jelenti.

E komplex mutatószám jelentős mértékű csökkenését figyelhetjük meg 2013 óta, legjelentősebben a súlyos anyagi deprivációval élők száma csökkent. 2017-ben 114 ezer fő, hazánk lakosságának 1,2%-a volt érintett a komplex mutató mindhárom dimenziójában.

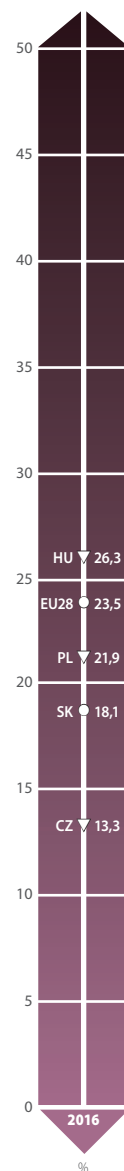
Életkor szerint vizsgálva a szegénységi kockázattal élőket, az látható, hogy 2017-ben tovább folytatódott a gyermekek és fiatalok helyzetének javulása, azonban kockázati arányuk még mindig meghaladja az országos átlagot (amely 25,6%). A 0–18 évesek 31,6%-a (az előző évihez képest 3 százalékponttal kisebb arány), míg a 18–24 éve-

sek 29,9%-a (az előző évihez képest 3,3 százalékponttal kisebb arány) volt érintett. Az életkor előrehaladtával csökken a szegénység és társadalmi kirekesztődés kockázata. A középkorúaknak (50–64 évesek) kevesebb mint negyede (24,2%) volt érintett, ez az arány az előző évhez képest nem változott. Az idősebb korosztály (65 év feletti) van a legkevésbé kitéve a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának, bár a kockázati arányuk 2016-hoz képest romlott 2017-ben (16,8%), de még így is jóval alacsonyabb az átlagnál.

Háztartástípusok szerint vizsgálva a mutatót, az látható, hogy a gyerekes háztartások nagyobb kockázatnak vannak kitéve, mint a gyermektelenek, azonban a közöttük lévő különbség már több éve folyamatosan csökken. Leginkább az egyszülős háztartások érintettek, közülük közel minden második háztartás ki volt téve a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának 2017-ben, annak ellenére, hogy kockázati arányuk 2016-hoz képest 9,5 százalékponttal csökkent.

Az Európai Unió tagállamaira vonatkozó elérhető legfrissebb, 2016-os adatok alapján az uniós lakosság 23,5%-a volt érintett a vizsgált jelenségben, ez az érték 2015-höz képest enyhe (0,2 százalékpontos) csökkenést mutat. A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatával élők aránya a Cseh Köztársaságban (13,3%), Finnországban (16,6%) és Dániában (16,7%) a legkisebb. A legmagasabb arány Görögországban (35,6%), Romániában (38,8%) és Bulgáriában (40,4%) figyelhető meg.

A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatával élők számának és arányának folyamatos csökkenése tapasztalható az elmúlt 5 évben.

Forrás: Eurostat